

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI ZAVOD ZA STATISTIKU

IZVJEŠTAJ O KVALITETI ZA STATISTIČKO ISTRAŽIVANJE

Anketa o dohotku stanovništva (ADS) za 2022.

Organizacijska jedinica: Odjel statistike životnih uvjeta stanovništva

Priredio: Dražen Ferić

listopad 2023.

0. Osnovne informacije

- Svrha i predmet istraživanja

Anketom se prikupljaju podaci o bruto i neto dohotku kućanstava i svih članova kućanstava, podaci o obrazovnom statusu osoba, statusu u aktivnosti i zaposlenosti, brizi o vlastitom zdravlju i brizi o djeci, podaci o financijskom i materijalnom statusu kućanstva te podaci o ostalim aspektima životnih uvjeta kućanstava.

Istraživanje je referentni izvor podataka za praćenje statistike dohotka, siromaštva i socijalne isključenosti.

Rezultat istraživanja čine pokazatelji siromaštva i socijalne isključenosti (monetarno siromaštvo, pokazatelji materijalne i socijalne deprivacije, distribucije dohotka, uvjeta stanovanja).

- Izvještajno razdoblje

Kalendarska godina

- Pravni akti i drugi sporazumi

Zakon o službenoj statistici (NN, br. 25/20.)

Godišnji provedbeni plan statističkih aktivnosti Republike Hrvatske 2022. godine

Uredba (EU) 2019/1700 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. listopada 2019. o uspostavi zajedničkog okvira za europske statistike o osobama i kućanstvima koje se temelje na podacima o pojedincima prikupljenima na uzorcima, izmjeni uredaba (EZ) br. 808/2004, (EZ) br. 452/2008 i (EZ) br. 1338/2008 Europskog parlamenta i Vijeća, te stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1177/2003 Europskog parlamenta i Vijeća i Uredbe Vijeća (EZ) br. 577/98

Delegirana uredba Komisije (EU) 2020/256 od 16. prosinca 2019. o dopuni Uredbe (EU) 2019/1700 Europskog parlamenta i Vijeća uspostavom višegodišnjeg ponavljajućeg planiranja

Delegirana uredba Komisije (EU) 2020/258 od 16. prosinca 2019. o dopuni Uredbe (EU) 2019/1700 Europskog parlamenta i Vijeća utvrđivanjem broja i naziva varijabli za područje dohotka i životnih uvjeta

Provedbena uredba Komisije (EU) 2019/2180 od 16. prosinca 2019. o utvrđivanju detaljnih postupaka i sadržaja izvješća o kvaliteti u skladu s Uredbom (EU) 2019/1700 Europskog parlamenta i Vijeća

Provedbena uredba Komisije (EU) 2019/2181 od 16. prosinca 2019. o utvrđivanju tehničkih značajki za stavke koje su zajedničke za više skupova podataka u skladu s Uredbom (EU) 2019/1700 Europskog parlamenta i Vijeća

Provedbena uredba Komisije (EU) 2019/2242 od 16. prosinca 2019. o utvrđivanju tehničkih stavki skupova podataka, tehničkih formata te detaljnih postupaka i sadržaja izvješća o kvaliteti za organizaciju ankete na uzorku u području dohotka i životnih uvjeta u skladu s Uredbom (EU) 2019/1700 Europskog parlamenta i Vijeća

EU-SILC 065 Opis ciljanih varijabli za 2022., Eurostat

Međunarodna standardna klasifikacija obrazovanja, ISCED-2011, UNESCO, 2012., ISBN 978-92-9189-123-8

- Sustav klasifikacija

Odluka o Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti 2007. – NKD 2007. (NN, br. 58/07. i 72/07.)

Nacionalna klasifikacija zanimanja 2010. – NKZ 10. (NN, br. 147/10.)

Nacionalna standardna klasifikacija obrazovanja – NSKO (NN, br. 105/01.)

Međunarodna standardna klasifikacija obrazovanja (ISCED 2011.)

Stupanj urbanizacije (DEGURBA) 2011.

Nacionalna klasifikacija statističkih regija 2021. (HR_NUTS 2021.)

Abecedni popis država, zemalja i njihovih oznaka – slovne oznake

Naselja Republike Hrvatske, 2018.

Sve navedene klasifikacije objavljene su na internetskim stranicama Državnog zavoda za statistiku <http://www.dzs.hr/Hrv/important/Nomen/nomenclatures.htm> u aplikaciji KLASUS.

- Statistički pojmovi i definicije

Osnovne definicije

Kućanstvo je svaka obiteljska ili druga zajednica osoba koje zajedno stanuju i zajednički troše svoje prihode za podmirivanje osnovnih životnih potreba (stanovanje, hrana i drugo). Ukupan raspoloživi dohodak kućanstva jest ukupan novčani neto dohodak koji je primilo kućanstvo i svi njegovi članovi tijekom referentnog razdoblja. Ukupan dohodak obuhvaća dohodak od nesamostalnog rada, dohodak od samostalnog rada, dohodak od imovine, mirovine, socijalne transfere te ostale novčane primitke koje kućanstvo prima od osoba izvan kućanstva.

Ekvivalentni dohodak računa se tako da se ukupan dohodak kućanstva podijeli s ekvivalentnom veličinom kućanstva izračunanom prema modificiranoj OECD-ovoj ljestvici, prema kojoj se nositelju kućanstva dodjeljuje koeficijent 1, svakoj drugoj odrasloj osobi u kućanstvu od 14 godina i starijoj osobi koeficijent 0,5, a djeci mlađoj od 14 godina koeficijent 0,3.

Postupak se primjenjuje zbog određivanja ravnomjernijeg udjela svakog člana kućanstva u stjecanju zajedničkog prihoda.

Osnovni pokazatelji

Stopa rizika od siromaštva jest postotak osoba koje imaju raspoloživi ekvivalentni dohodak ispod praga rizika od siromaštva.

Prag rizika od siromaštva predstavlja granicu rizika od siromaštva. Utvrđuje se tako da se za sva kućanstva izračuna ekvivalentni dohodak po članu kućanstva. Zatim se utvrđuje srednja vrijednost (medijan) distribucije dohotka i 60% od izračunane srednje vrijednosti čini prag rizika od siromaštva. Iskazuje se u kunama.

Stopa materijalne i socijalne deprivacije prikazuje postotak osoba koje žive u kućanstvima koja si ne mogu, isključivo zbog financijskih razloga, priuštiti najmanje pet od trinaest stavki materijalne deprivacije. Kvintilni omjer (S80/S20) jest pokazatelj dohodovne nejednakosti koji mjeri odnos između petoga i prvoga kvintila distribucije dohotka, tj. odnos ukupnoga ekvivalentnog dohotka 20% populacije s najvećim dohotkom i ukupnoga ekvivalentnog dohotka 20% populacije s najmanjim dohotkom.

Ginijev koeficijent jest mjera nejednakosti raspodjele dohotka. Kad bi postojala savršena jednakost (tj. kad bi svaka osoba primala jednaki dohodak), tad bi Ginijev koeficijent iznosio 0%. Što je vrijednost bliža 100%, to je dohodovna nejednakost veća.

Relativni jaz rizika od siromaštva jest razlika između praga rizika od siromaštva i medijana ekvivalentnog dohotka osoba koje su ispod praga rizika od siromaštva.

Raspršenost oko praga rizika od siromaštva prikazuje postotak osoba koje su u riziku od siromaštva u slučaju kada je prag rizika postavljen na 40%, 50% i 70% medijana ekvivalentnog dohotka.

- Statistička jedinica

Istraživanje se provodi na uzorku privatnih kućanstava. Jedinice istraživanja su sva izabrana privatna kućanstava i svi članovi kućanstva. Za članove kućanstva stare 16 i više godina (starost na dan 31. prosinca 2022.) provodi se detaljan osobni intervju prema zadanoj metodologiji.

- **Statistička populacija**

Istraživanje se provodi na uzorku privatnih kućanstava. Privatno kućanstvo jest svaka obiteljska ili druga zajednica osoba koje zajedno stanuju i zajednički troše svoje prihode za podmirivanje osnovnih životnih potreba (stanovanje, hrana i drugo). Prema metodologiji institucionalna kućanstva (domovi, zatvori, bolnice za trajni smještaj osoba i slično) nisu obuhvaćena istraživanjem.

1. Relevantnost

1.1. Korisnici podataka

Podaci dobiveni Anketom o dohotku stanovništva koriste se u području kreiranja socijalnih politika, u različitim znanstvenim analizama i međunarodnim usporedbama te općenito za informiranje šire javnosti o stanju socijalnog napretka.

Nacionalni korisnici: znanstveno-istraživački instituti (Institut za javne financije, Ekonomski institut itd.), ministarstva i zavodi (Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike, Hrvatski zavod za zapošljavanje itd.)

Međunarodni korisnici: znanstveno-istraživački instituti, Svjetska banka, UN, ILO, UNICEF

1.1.1. Potrebe korisnika

Znanstveno-istraživački instituti i samostalni istraživači podatke koriste za domaće i međunarodne znanstveno-istraživačke projekte i radove kako bi se razvile preporuke relevantnim institucijama za poboljšanje socioekonomskog položaja stanovništva u riziku od siromaštva ili socijalne isključenosti. Ministarstvo socijalne politike te Hrvatski zavod za zapošljavanje rezultate istraživanja koriste za utvrđivanje potrebnih poboljšanja u njihovom području djelovanja, npr. u području socijalne politike. Međunarodni korisnici: Eurostat podatke istraživanja koristi za sustavan i korisnički usmjeren prikaz međunarodno usporedivih pokazatelja istraživanja o dohotku i uvjetima života stanovništva (za sve zemlje članice Europske unije). UNICEF koristi pokazatelje siromaštva i uvjeta života djece kako bi svoje aktivnosti i pomoć usmjerio prema najugroženijim skupinama djece.

1.1.2. Zadovoljstvo korisnika

Anketa o zadovoljstvu korisnika jest istraživanje provedeno 2013. i ponovo 2015. s općenitom temom o radu Državnog zavoda za statistiku. Tim je istraživanjem općenito obuhvaćeno i područje statistike dohotka stanovništva. Trenutačno nema posebnog istraživanja o zadovoljstvu korisnika koje se odnosi samo na područje statistike dohotka i uvjeta života stanovništva.

1.2. Potpunost

Podaci koji se prikupljaju ovim istraživanjem određeni su metodologijom istraživanja koja je definirana uredbama EU-a i Eurostatovim metodološkim standardima za istraživanje EU-SILC (Statistics on Income and Living Conditions). Provedba ovog istraživanja, obrada podataka te objavljivanje rezultata u potpunosti su usklađeni s definiranom metodologijom, čime je osigurana potpuna usporedivost nacionalnih rezultata s rezultatima ostalih zemalja članica Europske unije.

1.2.1. Stopa potpunosti podataka

Stopa potpunosti podataka je 100%.

2. Točnost i pouzdanost

2.1. Uzoračka pogreška

Uzoračka pogreška prikazuje preciznost procjene parametara populacije na temelju uzorka. Uzoračka pogreška je izračunana metodom linearizacije ili Woodruffovom metodom (postupci SAS

SURVEYFREQ i SURVEYMEANS procedure). Izračun je napravljen tako da je granica rizika od siromaštva fiksirana.

Za izračun preciznosti primjenjuje se sljedeća formula:

$$se < \sqrt{(p \times (1-p))/X},$$

gdje je:

se = standardna pogreška

sqrt = korijen

p = proporcija (stopa rizika od siromaštva)

X = minimalna efektivna veličina uzorka.

2.1.1. Pokazatelji uzoračke pogreške

Tablica 1. Pokazatelji uzoračke pogreške za određene pokazatelje, Anкета o dohotku stanovništva 2022.

Tablica 1. Standardna pogreška za neke pokazatelje, EU-SILC 2022							
Pokazatelj	Naziv područja	Područje	Vrijednost	Standardna pogreška	Interval pouzdanosti 95%		CV (%) ¹
					donja granica	gornja granica	
1	2	3	4	5	6	7	8
Prag rizika od siromaštva	Samačko kućanstvo		39600.000	223.827	39161.299	40038.701	0.565
Prag rizika od siromaštva	Kućanstvo s dvije odrasle osobe i dvoje djece		83160.000	470.036	82238.729	84081.271	0.565
Osobe koje žive u kućanstvima s vrlo niskim intenzitetom rada	Ukupno	Ukupno	0.063	0.005	0.053	0.072	7.855
Osobe koje žive u kućanstvu s vrlo niskim intenzitetom rada	Spol	Muškarci	0.064	0.005	0.053	0.074	8.243
Osobe koje žive u kućanstvu s vrlo niskim intenzitetom rada	Spol	Žene	0.062	0.006	0.051	0.073	9.121
Osobe koje žive u kućanstvu s vrlo niskim intenzitetom rada	Starosne grupe	0 – 17 godina, ukupno	0.057	0.009	0.039	0.076	16.482
Osobe koje žive u kućanstvu s vrlo niskim intenzitetom rada	Starosne grupe	18 – 64 godine, ukupno	0.065	0.004	0.056	0.073	6.497
Osobe u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti	Ukupno	Ukupno	0.199	0.007	0.186	0.212	3.319
Osobe u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti	Spol	Muškarci	0.177	0.007	0.163	0.190	3.965
Osobe u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti	Spol	Žene	0.219	0.007	0.205	0.233	3.269
Osobe u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti	Starosne grupe	0 – 17 godina, ukupno	0.181	0.016	0.150	0.211	8.713
Osobe u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti	Starosne grupe	18 – 64 godine, ukupno	0.154	0.006	0.141	0.166	4.119
Osobe u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti	Starosne grupe	65 ili više godina, ukupno	0.335	0.009	0.318	0.352	2.636
Osobe u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti	NUTS2 regije	HR02	0.278	0.014	0.251	0.304	4.858

Tablica 1. Pokazatelji uzoračke pogreške za određene pokazatelje, Anкета o dohotku stanovništva 2022.

(nastavak)

Tablica 1. Standardna pogreška za neke pokazatelje, EU-SILC 2022							
Pokazatelj	Naziv područja	Područje	Vrijednost	Standardna pogreška	Interval pouzdanosti 95%		CV (%) ¹
					donja granica	gornja granica	
1	2	3	4	5			8
Osobe u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti	NUTS2 regije	HR03	0.205	0.012	0.180	0.229	6.105
Osobe u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti	NUTS2 regije	HR05	0.112	0.013	0.087	0.136	11.387
Osobe u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti	NUTS2 regije	HR06	0.173	0.013	0.148	0.197	7.273
Osobe u teškoj materijalnoj deprivaciji	Ukupno	Ukupno	0.040	0.003	0.033	0.047	8.455
Osobe u teškoj materijalnoj deprivaciji	Starosne grupe	0 – 17 godina, ukupno	0.035	0.009	0.018	0.052	25.092
Osobe u teškoj materijalnoj deprivaciji	Starosne grupe	18 – 64 godine, ukupno	0.034	0.003	0.028	0.040	9.198
Osobe u teškoj materijalnoj deprivaciji	Starosne grupe	65 ili više godina, ukupno	0.061	0.004	0.053	0.070	7.145
Osobe u teškoj materijalnoj deprivaciji	Spol	Muškarci	0.036	0.003	0.030	0.043	9.467
Osobe u teškoj materijalnoj deprivaciji	Spol	Žene	0.044	0.004	0.036	0.051	8.905
Stopa rizika od siromaštva	Ukupno	Ukupno	0.180	0.006	0.168	0.193	3.553
Stopa rizika od siromaštva	Spol	Muškarci	0.160	0.007	0.146	0.173	4.215
Stopa rizika od siromaštva	Spol	Žene	0.200	0.007	0.186	0.214	3.497
Stopa rizika od siromaštva	Starosne grupe	0 – 17 godina, ukupno	0.160	0.015	0.131	0.188	9.238
Stopa rizika od siromaštva	Starosne grupe	18 – 64 godine, ukupno	0.133	0.006	0.121	0.145	4.564
Stopa rizika od siromaštva	Starosne grupe	65 ili više godina, ukupno	0.324	0.009	0.307	0.341	2.703
Stopa rizika od siromaštva	NUTS2 regije	HR02	0.259	0.013	0.233	0.285	5.135
Stopa rizika od siromaštva	NUTS2 regije	HR03	0.182	0.012	0.158	0.206	6.671
Stopa rizika od siromaštva	NUTS2 regije	HR05	0.095	0.012	0.072	0.118	12.158
Stopa rizika od siromaštva	NUTS2 regije	HR06	0.160	0.013	0.135	0.185	7.891

2.2. Neuzoračka pogreška

Neuzoračke pogreške podrazumijevaju sve ostale pogreške koje nisu vezane za izbor uzorka, kao što su pogreške obuhvata, pogreške mjerenja, pogreške obrade i pogreške neodgovora. Pogreške neodgovora proizlaze iz neodgovora cijele jedinice istraživanja (kućanstva ili referentne osobe – unit non-response) i neodgovora na pojedinu varijablu, odnosno pitanje u upitniku (item non-response).

2.2.1. Pogreška obuhvata

Okvir za izbor uzorka za novu rotacijsku skupinu za Anketu o dohotku stanovništva 2022. temelji se na podacima Popisa stanovništva, kućanstava i stanova u Republici Hrvatskoj 2011. godine. Stopa valjanih jedinica (stanova) za dio uzorka koji je prvi put u anketi (dio uzorka koji je izabran 2022.) iznosi 91,95%.

Tablica 2. Stopa valjanih jedinica po statističkim regijama za novu rotacijsku skupinu

Tablica 2. Stopa valjanosti			
Statistička regija (NUTS 2)	Izabrane adrese	Valjane adrese	Stopa valjanosti (%)
1	2	3	4
Republika Hrvatska	5,516	5,072	91.95
HR02 Panonska Hrvatska	1,477	1,327	89.84
HR03 Jadranska Hrvatska	1,617	1,468	90.79
HR05 Grad Zagreb	1,246	1,148	92.13
HR06 Sjeverna Hrvatska	1,176	1,129	96.00

2.2.2. Stopa nadobuhvata

Stopa nadobuhvata jest udio jedinica iz uzorka koje ne pripadaju ciljanoj populaciji. U slučaju Ankete o dohotku stanovništva to je udio adresa izabranih u uzorak za koje je nakon provedenoga terenskog rada (anketiranja) utvrđeno da više ne postoje, da nisu općenito nastanjene ili se na toj adresi nalazi stan koji nije namijenjen stalnom stanovanju (poslovni prostori, vikendice, kuće za odmor i slično). Izračunava se samo za novu rotacijsku skupinu.

Stopa nadobuhvata jest 8,08%. Izračunano prema varijabli DB120=23

2.2.3. Pogreška mjerenja

Pogreške mjerenja podrazumijevaju sve pogreške koje mogu nastati prilikom prikupljanja ili unosa podatka u anketne obrasce. Takve se pogreške nastoje minimizirati pravilnim definiranjem anketnog obrasca – upitnika, detaljnom obukom anketara, primjenom adekvatne metode za prikupljanje podataka te kontrolom anketnih podatka tijekom i nakon terenskog rada.

Za Anketu o dohotku stanovništva 2022. (ADS 2022.) primjenjuje se metoda prikupljanja podataka CAPI (Computer Assisted Personal Interview / Računalno potpomognuto anketiranje). Ta metoda prikupljanja podatka omogućuje standardizirano anketiranje. Anketni upitnik dizajniran je u programskoj aplikaciji Blaise. Pitanja su definirana na način da su u njega uključene sve informacije dovoljne za odgovor. Ako ispitanik treba dodatna objašnjenja, većina pitanja ima dodatna objašnjenja ispod pitanja koja anketar može ponuditi u svakom trenutku. Anketar na svakom pitanju može upisati i dodatne napomene koje objašnjavaju pojedini odgovor. Prije početka anketiranja provodi se detaljno testiranje anketnog upitnika u metodološkoj jedinici nadležnoj za provođenje istraživanja. U upitnik je ugrađen automatski logički slijed pitanja i logičke kontrole odgovora (kontrola minimalnih i maksimalnih vrijednosti, logička veza između pojedinih pitanja, kontrola nemogućih vrijednosti, kategorije odgovora su automatski prilagođene ovisno o drugim odgovorima i slično).

Prikupljanje podataka za anketu ADS 2022. provodilo je 145 anketara (112 vanjskih i 33 unutarnja anketara). Većina njih već je imala iskustva s provođenjem ankete prethodnih godina. Za anketare koji su prvi put uključeni u prikupljanje podataka za anketu ADS 2022. organizirana je jednodnevna obuka usmjerena na korištenje aplikacije za upravljanje i prijenos podataka (CMS – Case Management System), općenito funkcioniranje upitnika u aplikaciji Blaise, vještine anketiranja te na metodološka objašnjenja i detaljne upute za pitanja iz upitnika ADS 2022.

Metodološke upute za anketare koje sadržavaju metodološka objašnjenja i detaljne upute za svako pitanje u upitniku tiskane su prije prikupljanja podataka za potrebe obuke i pripreme terenskog rada i dane su svakom anketaru, kontroloru te zaposlenicima/voditeljima uključenima u istraživanje ADS. Rad anketara na terenu organizirao je i nadgledao 41 kontrolor, iskusnih statističara u područnim uredima Državnog zavoda za statistiku. U svakom od 20 regionalnih ureda kontrolor je pružao potrebnu pomoć anketarima na terenu te davao potrebna metodološka objašnjenja u skladu sa smjernicama središnjeg ureda Državnog zavoda za statistiku.

Kontrola podataka koju provode kontrolori uključuje približno 20 upozorenja na pogreške i nedosljednosti koje je vrlo važno otkriti tijekom terenskog rada kako bi se mogla zatražiti dodatna pojašnjenja od anketara odnosno kako bi anketar mogao provjeriti podatke od samog ispitanika. Razvijene su metodološke upute s objašnjenjima i detaljne upute za upozorenja ili pogrešku. Kontrolori su sudjelovali na jednodnevnoj obuci te su im dane metodološke upute i objašnjenja u vezi s kontrolama koje trebaju provoditi u aplikaciji CMS.

Nakon prikupljanja podataka provodi se detaljna računsko-logička kontrola anketnog materijala (kontrola minimalnih i maksimalnih vrijednosti, logička veza između pojedinih pitanja, kontrola nemogućih vrijednosti).

2.2.4. Pogreška neodgovora

Pogreška neodgovora proizlazi iz neuspjelog pokušaja dobivanja odgovora od izabrane statističke jedinice. Razlikuju se dvije vrste neodgovora:

- neodgovor cijele jedinice istraživanja (kućanstva / referentne osobe izabrane u uzorak)
- neodgovor pojedinog pitanja – izabrana jedinica istraživanja uspješno je anketirana, ali nije prikupljen odgovor na pojedino pitanje/varijablu.

Prema Eurostatovoj preporuci neutežena stopa neodgovora kućanstava računa se za kućanstva koja su prvi puta u uzorku i u 2022. stopa neodgovora kućanstava (NRh) iznosila je 52,55%. Stopa neodgovora na individualnoj razini (*Nrp) u 2022. je 53,07%.

2.2.5. Stopa neodgovora jedinice

Stopa neodgovora jedinice dijeli se na stopu neodgovora na razini kućanstva i stopu neodgovora na razini osobe.

Stopa neodgovora na razini kućanstva računa se prema sljedećoj formuli:

$$NRh = (1 - (Ra \times Rh)) \times 100.$$

gdje je:

Ra – broj uspješno kontaktiranih adresa / broj valjanih adresa

Rh – broj uspješno anketiranih kućanstava / broj valjanih kućanstava na kontaktiranim adresama.

Stopa neodgovora na razini osobe računa se prema sljedećoj formuli:

$$Nrp = (1 - (Rp)) \times 100.$$

gdje je:

Rp – broj završenih osobnih intervjua / broj valjanih osoba u uspješno anketiranim kućanstvima.

Neutežena stopa neodgovora iznosila je 52,55%. Prema Eurostatovoj preporuci neutežena stopa neodgovora kućanstava računa se za kućanstva koja su prvi puta u uzorku.

Tablica 3. Stopa neodgovora

Stopa kontaktiranja adrese (Ra)		Stopa uspješno anketiranih kućanstava (Rh)		Stopa uspješno završenih osobnih intervjua (Rp)		Stopa neodgovora na razini kućanstva (NRh)		Stopa neodgovora na razini osobe (NRP)		Ukupna stopa neodgovora na razini osobe (UNRP)	
A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B
89,01	75,95	81,14	62,59	100,00	100,00	27,78	52,47	0,00	0,00	27,78	52,47

Tablica 4. Distribucija kontaktiranih kućanstava po rotacijskim skupinama

Tablica 4. Distribucija kontaktiranih adresa prema prihvaćanju intervjua u kućanstvu		
Rotacijska grupa	Intervju prihvaćen (DB135=1)	
1	2	3(%)
1	1,716	21.01
2	1,784	21.84
3	2,230	27.30
4	2,439	29.86
Total	8,169	100.00

Tablica 5. Distribucija kućanstava prema ostvarenom kontaktu s adresom

Tablica 5. Distribucija izabranih jedinica prema statusu adresa												
Rotacijska grupa	Ukupno		Adresa je kontaktirana (DB120=11)		Adresa nije kontaktirana (DB120=21+22+23)		Adresa nije pronađena (DB120=21)		Adresi nije moguće pristupiti (DB120=22)		Adresa ne postoji ili je nenastanjena (DB120=23)	
	1	2	3 (%)	4	5 (%)	6	7 (%)	8	9 (%)	10	11 (%)	12
1	1,876	15.59	1,807	17.95	69	3.51	30	2.19	0	0.00	39	6.84
2	1,999	16.61	1,909	18.96	90	4.58	51	3.72	3	12.00	36	6.32
3	2,579	21.43	2,456	24.39	123	6.25	77	5.61	2	8.00	44	7.72
4	5,582	46.38	3,897	38.70	1,685	85.66	1,214	88.48	20	80.00	451	79.12
Ukupno	12,036	100.00	10,069	100.00	1,967	100.00	1,372	100.00	25	100.00	570	100.00

Tablica 6. Distribucija adresa s kojima se kontaktiralo prema ishodu intervjua po kućanstvu

Tablica 6. Distribucija kontaktiranih adresa prema ishodu anketiranja kućanstva												
Rotacijska grupa	Ukupno		Intervju je završen (DB130=11)		Intervju nije završen (DB130=21+22+23)		Intervju je odbijen (DB130=21)		Cijelo je kućanstvo privremeno odsutno za trajanja terenskog rada (DB130=22)		Kućanstvo nije u mogućnosti odgovoriti na intervju (DB130=23)	
	1	2	3 (%)	4	5 (%)	6	7 (%)	8	9 (%)	10	11 (%)	12
1	1,807	17.95	1,716	21.00	91	4.79	54	3.60	14	10.61	23	8.58
2	1,909	18.96	1,785	21.85	124	6.53	78	5.20	20	15.15	26	9.70
3	2,456	24.39	2,230	27.29	226	11.90	159	10.61	34	25.76	33	12.31
4	3,897	38.70	2,439	29.85	1,458	76.78	1,208	80.59	64	48.48	186	69.40
Ukupno	10,069	100.00	8,170	100.00	1,899	100.00	1,499	100.00	132	100.00	268	100.00

2.2.6. Stopa neodgovora na određenu varijablu

Stope neodgovora za određenu varijablu izračunavaju se samo za agregirane varijable dohotka prema Eurostatovoj metodologiji.

Tablica 7. Stope neodgovora za određenu varijablu

Varijable dohotka ukupan broj kućanstava = 8 168 ukupan broj osoba = 17 223		Nema dohodak		Ima dohodak		Potpuni podatak o iznosu		Djelomični podatak ili bez podatka o iznosu	
		broj	%	broj	%	broj	%	broj	%
HY010	Ukupan bruto dohodak kućanstva	24	0,29	8144	99,71	5544	68,07	2600	31,93
HY020	Ukupan raspoloživi dohodak kućanstva	21	0,26	8147	99,74	3311	40,64	4836	59,36
HY022	Ukupan raspoloživi dohodak kućanstva prije socijalnih transfera, osim starosnih i obiteljskih mirovina	199	2,44	7969	97,56	5393	67,67	2576	32,33
HY023	Ukupan raspoloživi dohodak kućanstva prije socijalnih transfera uključujući starosne i obiteljske mirovine	2880	35,26	5288	64,74	3063	57,92	2225	42,08
HY040G	Dohodak od iznajmljivanja imovine	7764	95,05	404	4,95	246	60,89	158	39,11
HY090G	Dohodak od kamata i dividendi	7893	96,63	275	3,37	109	39,64	166	60,36
HY050G	Dohodak od roditeljskih naknada, dječji doplatci, alimentacije, naknade za opremu novorođenčadi	7677	93,99	491	6,01	475	96,74	16	3,26
HY060G	Ostale socijalne naknade	7878	96,45	290	3,55	290	100,00	0	0,00
HY070G	Naknade vezane za stanovanje	8010	98,07	158	1,93	158	100,00	0	0,00
HY080G	Redoviti novčani primici kućanstva od drugih osoba ili drugih kućanstava	7746	94,83	422	5,17	297	70,38	125	29,62
HY081G	Alimentacija primljena (obvezatna + dobrovoljna)	8086	99,00	82	1,00	69	84,15	13	15,85
HY100G	Plaćene kamate na stambeni kredit	7911	96,85	257	3,15	257	100,00	0	0,00
HY110G	Dohodak osoba mlađih od 16 godina	7821	95,75	347	4,25	288	83,00	59	17,00
HY130G	Redoviti novčani iznosi koje kućanstvo isplaćuje drugim osobama ili drugim kućanstvima	7895	96,66	273	3,34	247	90,48	26	9,52
HY131G	Alimentacija plaćena (obvezatna + dobrovoljna)	8121	99,42	47	0,58	42	89,36	5	10,64
HY140G	Porez na dohodak i socijalni doprinosi	3006	36,80	5162	63,20	5162	100,00	0	0,00
HY170G	Vrijednost dobara iz vlastite proizvodnje	7956	97,40	212	2,60	0	0,00	212	100,00
PY010G	Dohodak od nesamostalnog rada (u novcu)	10671	61,96	6552	38,04	4373	66,74	2179	33,26
PY020G	Dohodak od nesamostalnog rada (u naturi)	16527	95,96	696	4,04	468	67,24	228	32,76
PY021G	Dohodak od korištenja službenog automobila za privatne svrhe	17091	99,23	132	0,77	132	100,00	0	0,00
PY030G	Socijalni doprinosi (iz plaće i na plaću)	10602	61,56	6621	38,44	6621	100,00	0	0,00
PY031G	Dobrovoljni doprinosi poslodavca	0	0,00	17223	100,00	17223	100,00	0	0,00
PY035G	Doprinosi u privatni mirovinski fond	17223	100,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
PY050G	Dohodak od samostalnog rada	15191	88,20	2032	11,80	1674	82,38	358	17,62
PY080G	Mirovine primljene iz III. stupa mirovinskog osiguranja	17187	99,79	36	0,21	23	63,89	13	36,11
PY090G	Naknade vezane za nezaposlenost	17065	99,08	158	0,92	128	81,01	30	18,99
PY100G	Starosne mirovine	11327	65,77	5896	34,23	5231	88,72	665	11,28
PY110G	Obiteljske mirovine	16142	93,72	1081	6,28	979	90,56	102	9,44
PY120G	Naknade vezane za bolovanje	16895	98,10	328	1,90	292	89,02	36	10,98
PY130G	Invalidske mirovine	16255	94,38	968	5,62	898	92,77	70	7,23
PY140G	Naknade vezane za obrazovanje	17059	99,05	164	0,95	158	96,34	6	3,66

2.2.7. Pogreška obrade

Pri obradi podataka provodi se detaljna logičko-računska kontrola svih odgovora, npr. kontrola iznosa prema zadanim rasponima, kontrola mogućih odgovora, logička i računski kontrola svih stavki dohotka, logička kontrola podatka o ekonomskoj aktivnosti i šiframa djelatnosti i zanimanja, logička kontrola podataka o obrazovnom statusu itd.

Navedene kontrole provode se na setu mikropodatka na razini anketnog upitnika.

Moguća je i pogreška u bazi mikropodataka pri završnoj obradi i pripremi podataka za izračun pokazatelja.

2.2.8. Stopa imputacije

Imputacija je proces koji se primjenjuje za zamjenu neprikupljenih, nevažjećih ili nedosljednih podataka koji se nisu uspjeli urediti. U Anketi o dohotku stanovništva imputiraju se sve dohodovne varijable za koje se ispitanik izjasnio da prima navedenu vrstu dohotka, ali na pitanje o iznosu tog dohotka nije odgovorio. Sve nedostajuće ili nekonzistentne vrijednosti imputirane su nekom od metoda imputacije. Stoga je stopa imputacije jednaka stopi neodgovora na određenu varijablu iz tablice 7. Stope neodgovora za određenu varijablu.

Pokazatelj se ne izračunava.

2.2.9. Pogreška izbora modela

Nije primjenljivo. Taj se pokazatelj ne izračunava za Anketu o dohotku stanovništva. Svi modeli primijenjeni za utežavanje podataka i imputiranje nedostajućih podataka metodološki su točni i u skladu su s Eurostatovim preporukama te ne postoji pogreška izbora modela primijenjenoga u statističkoj obradi.

2.3. Revizija podataka

2.3.1. Politika revizije podataka

Prema Kalendaru objavljivanja statističkih podataka za 2023., objava podataka iz Ankete o dohotku stanovništva 2022. određena je tako da se podaci objavljuju kao konačni rezultati. Konačni rezultati objavljuju se u Priopćenju nakon provedenih završnih kontrola i Eurostatove verifikacije. U završnim kontrolama i prije same verifikacije moguće su određene promjene na podacima, koje minimalno utječu na izlazne rezultate.

2.3.2. Praksa revizije podataka

Ako je potrebno ispraviti neki od već objavljenih podataka (osim prethodnih podataka), objavljuje se ispravak podatka/podataka uz napomenu o ispravku. Također, ako je potrebno revidirati već objavljene podatke, npr. u Priopćenju, objavljuje se novo Priopćenje s revidiranim podacima.

2.3.3. Prosječna veličina revizije podataka

Pokazatelj se ne izračunava.

2.4. Desezoniranje

Nije primjenljivo.

3. Pravodobnost i poštovanje rokova objavljivanja

3.1. Pravodobnost

Pravodobnost prikazuje duljinu vremena između dana objave podataka i referentnog razdoblja na koje se oni odnose, izraženo u mjesecima.

3.1.1. Pravodobnost prvih rezultata

Pokazatelj se ne izračunava.

3.1.2. Pravodobnost konačnih rezultata

Pravodobnost konačnih rezultata jest T + 4. Priopćenje "Pokazatelji siromaštva i socijalne isključenosti u 2022."

3.2. Poštovanje rokova objavljivanja

Planirane publikacije podataka Ankete o dohotku stanovništva za 2022. bile su objavljene prema Kalendaru objavljivanja statističkih podataka za 2023.

3.2.1. Poštovanje rokova objavljivanja – dostava i objavljivanje

Vremenska određenost jest razdoblje između stvarnog datuma objavljivanja podataka i ciljnog datuma za objavljivanje podataka prema Kalendaru objavljivanja statističkih podataka za 2023. Za podatke iz ADS-a 2022. publikacije su objavljene u skladu s definiranim rokovima u Kalendaru objavljivanja statističkih podataka za 2023. pa vremenska određenost iznosi 100%.

4. Pristupačnost i jasnoća

Publikacije s rezultatima istraživanja dostupne su u elektroničkom i tiskanom obliku te na internetskim stranicama Državnog zavoda za statistiku <https://dzs.gov.hr>. Sve dodatne informacije vezane za rezultate te za samo istraživanje dostupne su na adresi elektronske pošte stat.info@dzs.hr.

4.1. Priopćenja

Pokazatelji siromaštva i socijalne isključenosti u 2022. (Priopćenje)

Rezultati Ankete o dohotku stanovništva u 2022. (Statističko izvješće)

4.2. Mrežna baza podataka

Rezultati Ankete o dohotku stanovništva 2022. trenutno su raspoloživi u obliku mrežne baze podataka samo na Eurostatovim internetskim stranicama <https://ec.europa.eu/eurostat/web/income-and-living-conditions/publications>.

4.3. Pristup mikropodacima

Uvjeti prema kojima određeni korisnici mogu imati pristup mikropodacima propisani su Pravilnikom o uvjetima i načinu korištenja povjerljivih statističkih podataka za znanstvene svrhe (NN 137/13.). Mikropodaci su dostupni na razini varijabli definiranih metodologijom Europske unije, a ne na razini anketnog upitnika.

4.4. Dokumentacija o metodologiji

Metodološka objašnjenja objavljena su u Priopćenju te u Rezultatima ankete o dohotku stanovništva (Statističkom izvješću), a ostali metodološki dokumenti o istraživanju dostupni su na Eurostatovim internetskim stranicama http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/income_social_inclusion_living_conditions/methodology.

5. Usklađenost i usporedivost

5.1. Koeficijent asimetričnosti kod zrcalnih statistika

Nije primjenjivo.

5.2. Usporedivost tijekom vremena

Istraživanje je uvedeno 2010. te su raspoloživi podaci od 2010. do 2022. Podaci za Anketu o dohotku stanovništva 2015. nisu u potpunosti usporedivi s podacima iz prethodnih godina s obzirom na detaljnije raščlanjivanje pojedinih komponenti dohotka u anketnom upitniku za 2015. Za ADS 2016. podatak koji se odnosi na pokazatelj Stopa rizika od siromaštva prije socijalnih transfera, kada socijalni transferi nisu uključeni u dohodak, nije u potpunosti usporediv s podacima iz prethodnih godina zbog promjene metodologije bilježenja invalidskih mirovina. U istraživanju za 2016. invalidske mirovine za osobe koje su navršile godine života za stjecanje starosne mirovine bilježe se kao starosne mirovine i ne uključuju se u socijalne transfere kao prethodnih godina.

Tablica 8. Usporedba nekih statistika za varijable dohotka na razini kućanstva od 2019. do 2022.

SILC	2019.			2020.			2021.			2022.		
	zbroj težina	broj opažanja	medijan	zbroj težina	broj opažanja	medijan	zbroj težina	broj opažanja	medijan	zbroj težina	broj opažanja	medijan
HY010	1 472 398,02	7 867	109 857,94	1 432 899,49	7 695	120 825,00	1 438 322,84	8 068	125 257,58	1 406 103,07	8 144	134 163,61
HY020	1 472 511,02	7 868	89 220,00	1 433 204,94	7 698	97 066,00	1 438 322,84	8 068	100 598,00	1 406 228,05	8 147	107 700,00
HY022	1 443 082,60	7 662	83 800,00	1 407 531,72	7 518	9 1000,00	1 414 347,84	7 894	94 712,00	1 383 836,47	7 969	102 900,00
HY023	1 154 861,32	5 666	83 762,00	1 140 385,39	5 545	90 600,00	1 136 872,13	5 742	94 618,00	1 034 600,36	5 274	112 109,00
HY030G	1 446 730,40	7 787	1 740,00	1 411 824,39	7 631	2 000,00	*	*	*	*	*	*
HY040G	83 641,76	492	21 461,00	80 277,08	469	23 500,00	80 409,64	450	20 000,00	73 355,31	404	24 833,00
HY050G	182 889,30	736	9 960,00	177 264,66	681	9 600,00	164 408,48	608	9 978,00	142 954,13	491	10 856,00
HY060G	51 628,12	292	6 560,00	43 423,46	264	9 600,00	49 252,62	271	7 200,00	40 385,08	290	8 100,00
HY080G	81 423,09	449	10 000,00	77 720,32	418	10 800,00	82 257,78	473	9 493,00	73 487,83	422	10 000,00
HY090G	72 344,92	361	1 136,36	69 602,53	370	1 152,07	60 145,49	323	675,83	47 272,53	275	907,03
HY100G	85 359,34	319	12 253,34	90 994,85	305	10 792,15	89 085,59	289	10 288,60	74 924,17	257	8 503,57
HY110G	102 854,91	427	1 000,00	99 762,56	370	1 000,00	99 761,41	370	1 000,00	105 001,74	347	1 000,00
HY120G	339 883,18	1 526	455,00	324 412,26	1 431	450,00	348 658,88	1 610	475,00	321 815,97	1 558	500,00
HY130G	72 829,70	355	6 000,00	64 328,71	304	7 000,00	66 283,34	323	7 500,00	47 245,78	273	10 000,00
HY140G	1 048 310,98	4 958	30 580,10	1 045 636,56	4 904	33 716,85	1 043 640,84	5 061	34 499,67	1 023 142,12	5 162	36 840,31
HY170G	502 356,41	3 073	3 000,00	512 267,09	3 170	3 600	497 196,26	3 191	3 600,00	475 535,10	3 136	3 600,00

Tablica 9. Usporedba nekih statistika za varijable dohotka na razini osoba od 2019. do 2022.

SILC	2019.			2020.			2021.			2022.		
Varijable dohotka na razini osoba	zbroj težina	broj opažanja	medijan	zbroj težina	broj opažanja	medijan	zbroj težina	broj opažanja	medijan	zbroj težina	broj opažanja	medijan
PY010G	1 546 787,7	6 538	73 102,55	1 531 533,9	6 303	79 310,00	1 505 971,48	6 408	85 500,00	1 472 489,86	6 552	92 862,24
PY020G	181 236,41	663	5 050	186 011,00	636	3 945,00	183 955,99	703	3 762,50	167 261,32	696	3 875,00
PY030G	1 554 614,9	6 571	25 828,36	1 542 214,1	6 354	27 288,55	1 519 246,34	6 478	29 473,69	1 487 248,29	6 621	32 320,19
PY035G	43 765,40	172	2 518	51 114,58	179	3 600,00	63 250,22	240	4 000,00	54 267,71	230	3 600,00
PY050G	391 193,87	1 954	18 000	408 675,57	1 979	22 837,00	369 849,49	1 851	26 250,00	394 919,33	2 032	22 733,33
PY090G	31 288,26	149	7 800	38 611,25	174	8 000,00	37 260,15	180	8 000,00	27 416,82	158	9 600,00
PY100G	818 652,45	5 166	31 440	803 763,18	5 253	33 600,00	843 362,98	5 755	34 160,00	859 732,99	5 896	36 400,00
PY110G	174 112,63	1 060	24 000	171 230,70	1 033	24 300,00	161 141,81	1 049	25 200,00	161 530,33	1 081	27 000,00
PY130G	191 093,33	1 096	19 524	173 360,94	1 009	19 704,00	159 578,72	985	19 200,00	155 672,98	968	18 000,00
PY200G	1 475 616,90	6 234	6 781,42	1 465 128,83	6 030	7 152,66	*	*	*	*	*	*

(* od 2021. varijabla PY200G ne postoji)

5.2.1. Duljina usporedivih vremenskih serija

Duljina usporedivih vremenskih serija jest broj izvještajnih razdoblja u vremenskoj seriji od posljednjeg prekida odnosno od uvođenja istraživanja u statistički sustav. Anketa o dohotku stanovništva uvedena je kao redovito godišnje istraživanje u statistički sustav Republike Hrvatske 2010. Korisnicima je na raspolaganju usporediva dvanaestgodišnja serija podataka od 2010. do 2021. uz određene manje metodološke promjene u izračunu nekih pokazatelja. U 2015. detaljnije su raščlanjena pojedina pitanja o dohotku u anketnom upitniku, a 2016. nastale su promjene u bilježenju invalidskih mirovina. To je prouzročilo da podaci za neke pokazatelje nisu potpuno usporedivi s prethodnim razdobljima.

Duljina usporedivih vremenskih serija jest 13.

5.2.2. Razlozi za prekid u vremenskoj seriji

Podaci za Anketu o dohotku stanovništva 2015. nisu u potpunosti usporedivi s podacima iz prethodnih godina s obzirom na detaljnije raščlanjivanje pojedinih komponenti dohotka u anketnom upitniku za 2015. Za ADS 2016. podatak koji se odnosi na pokazatelj Stopa rizika od siromaštva prije socijalnih transfera, kada socijalni transferi nisu uključeni u dohodak, nije u potpunosti usporediv s podacima iz prethodnih godina zbog promjene metodologije bilježenja invalidskih mirovina. U istraživanju za 2016. invalidske mirovine za osobe koje su navršile godine života za stjecanje starosne mirovine bilježe se kao starosne mirovine i ne uključuju se u socijalne transfere kao prethodnih godina.

5.3. Usklađenost kratkoročnih i godišnjih statistika

Pokazatelj nije primjenjiv.

5.4. Usklađenost s podacima nacionalnih računa

Pokazatelj se ne izračunava.

5.5. Usklađenost s podacima iz administrativnih izvora

Pokazatelj nije primjenjiv.

6. Trošak i opterećenje

6.1. Trošak

Troškovi provedbe Ankete o dohotku stanovništva 2022. na terenu iznosili su 1.094.935,55 kuna (145.322,92 eura), a navedeni iznos uključuje troškove anketara. Dio anketara zaposlenici su Državnog zavoda za statistiku u područnim jedinicama, a dio su vanjski anketari angažirani putem ugovora o djelu. U te troškove uključeni su i troškovi dolaska anketara na izobrazbu.

6.2. Opterećenje

Opterećenje ispitanika podrazumijeva utrošeno vrijeme koje je potrebno da se odgovori na anketni upitnik. Važan čimbenik koji utječe na opterećenje ispitanika jest broj pitanja u upitniku. U Anketi o dohotku stanovništva ima oko 375 pitanja. Iako svaki ispitanik ne odgovara na svako pojedinačno pitanje, zbog ugrađenih automatskih skokova u programu za unos, sudjelovanje u anketi predstavlja znatno opterećenje ispitanika. Prosječno trajanje intervjua po kućanstvu za Anketu o dohotku stanovništva 2022. iznosilo je 134,5 minuta. Stoga je u sljedećem razdoblju nužno smanjiti opterećenje ispitanika (korištenje administrativnih izvora podataka i sl.).